

Kedves Testvérek!

Tovább lépünk az igehirdetés sorozatban Isten és az Ő népe kapcsolatában: az Isten népe, a gyülekezet közössége, az anyaszentegyház: hajó.

Textus: Mt 8, 23-27: „Amikor beszállt a hajóba, követték őt a tanítványai. És íme, nagy vihar támadt a tengeren, úgyhogy a hajót elborították a hullámok. Ő pedig aludt. Tanítványai odamentek hozzá, felébresztették, és ezt mondták: Uram, ments meg minket, elveszünk! De ő így szólt hozzájuk: Mit féltetek, ti kicsinyhitűek? Ekkor felkelt, ráparancsolt a szelekre és a tengerre, és minden elcsendesült. Az emberek pedig elcsodálkoztak, és ezt mondták: Ki ez, hogy a szelek is, a tenger is engedelmeskednek neki?”

Kézenfekvő lenne egy ilyen Ige kapcsán ebben az igehirdetés sorozatban elkezdni egy egyszerű allegóriát: a hajó, mint metafora, különösen az allegorikus írásmagyarázati megközelítés szerint használatos az egyházra, a gyülekezetre. Így foglalja ezt össze egy lexikon, az ókeresztyén egyházatyák írásaira alapozva: „Az egyházatyák szerint az egyház hasonló a tengeren hánykolódó hajóhoz, mely nagy viharban sokféle helyről jött embereket szállít, akik a jó királyság egyetlen városában kívánnak lakni. Ez a hajó nem süllyed el, mert tapasztalt kapitánya van. Tulajdonosa Isten, kormányosa Krisztus. Árboca a halál fölötti győzelem jele, a kereszt; kormánylapátjai a két szövetség, vitorlája Krisztus szeretete, vaspántjai Krisztus szent parancsai, kísérői a szent angyalok.” Ez azonban könnyen általánosságok, akár ideális, romantikus képek felé terelhetnének minket. Mert az egyház, Isten népe, mint hajó lehetne egy ilyen idilli kép is: milyen szép, hangulatos egy csendes, nyugodt hajóúton együtt lenni. De itt nem erről van szó. Ennél azonban több van Igében számunkra. Az allegorikus írásmagyarázat veszélye, hogy leegyszerűsít, általánosít s emiatt az aktuális kontextushoz, élethelyzethez nehezen kapcsolható. Ezáltal Isten Igéje egy általános, tőlünk független bölcsességgé silányulna és nem az életünket átformáló élő szó, élő Ige lenne.

A történetben a hajó csupán egy közlekedési eszköz. A tanítványok használják a tengeren való átjutásra. Egyébként a mindennapokban is használjuk a kifejezést: egy hajóban evezünk.

Amit olvastunk, konkrétan megtörtént a tanítványokkal és mint ilyen, szükséges, hogy megértsük az üzenetét, mit fontos ebből megszívlelnünk, hogy jelenik meg ebben az evangélium?

1. Milyen a világ, milyenek a körülmények?

Az óceán erejét, ha már tapasztaltatok, nem kell leírnom az érzést. A tenger egyébként sokféle. Instabil. Veszélyes. S közben mégis felfedezésre vár. Az ókorban egyébként a káosz erői kapcsolódtak a tenger észlelt valóságához. A mindenható Isten pedig úgy jelenik meg, mint teremtő és fenntartó, aki kordában tartja a tengert: „Ki zárta el ajtókkal a tengert, amikor buzogva előtört a föld gyomrából, amikor felhőbe öltöztettem, és sűrű homállyal takartam be, amikor határt szabtam neki, zárat és ajtókat raktam rá, és ezt mondtam: Eddig jöhetsz, tovább nem, itt majd megtörnek büszke hullámaid!” (Jób 38, 8-10)

A Galileai-tenger azonban nem a nyílt óceán. 21 km hosszú, 13 km széles, 43 m mély. Összehasonlításként, a Balaton 77 km hosszú és Balatonvilágos és Balatonalmádi közt kb. 13 km széles. Ijesztő viharokat tud produkálni ez a Galileai-tenger, bele lehet fulladni, mégsem a beláthatatlan óceán ez. Ráadásul hazai terep ez a tanítványoknak. Igazából jól ismerik. Semmin nem lehetnek meglepődve. A Galileai-tengert pontosan ismerik. A nyílt tengeren lehetnek meglepetések, itt kevésbé. Lehet, abban bíztak, hogy könnyebb lesz, de csodálkozni nem volt okuk. Talán ezért valós a félelmük, mert a kiszámíthatatlan most ellenük dolgozik. Hatalmasabbak, mint ők és teljesen tehetetlenek vele szemben. A félelem pedig egyre csak nő, ahogy a helyzet fokozódik.

Ebben a történetben, a tenger valóban ijesztő, van is okuk félni s közben van valami irreális is a tanítványok félelmében. Abban, ami történik ugyanakkor semmi meglepő nincsen. Aki a vízre merészkedik, annak számolnia kell ezzel is. Ahogy azzal is, hogy egy ilyen kis csónakban nem lehet száraznak maradni. Biztosan vizesek voltak mind. Amikor a hullámok nagyra csapnak, akkor főleg.

Így keveredik tehát a valószínűsíthető és a kiszámíthatatlan, a várható és meglepő, a reális és irreális félelem a közegben, ami körülveszi a tanítványokat.

2. Milyen a hajó, a tanítványok közössége?

A tanítványi közösségének működését nem csak ebből a történetből ismerhetjük, hanem az evangéliumokban láthatjuk, ahogy jelen vannak és kibontakozik közöttük a Krisztus követésének útja.

A tanítványok közösségét ebben a helyzetben egy egyszerű hajóban látjuk, ami egyrészt nem más, mint egy egyszerű hajó. Másrészt a kerete a közösségnek, amiben vannak. Fából van, múlandó eszköz. De szükségük van rá. A közösségük, az összetartozásuk mélyebb, mint csupán, hogy egyszerre vannak egy helyen. Mégis, egy hajóban utaznak. Ha a hajó, mint kép a gyülekezetnek, az Isten népének képe, akkor ez azt jelenti, hogy ez egy keret, amiben létezőnk. Amiben viszonylag kis helyen össze vagyunk zárva.

A gyülekezet, az egyház, Isten népe nem más, mint egy olyan emberi közösség, ami sokban hasonlít más emberi közösségekhez. Emberek közel egymáshoz, ahol kapcsolódnak, együtt tesznek dolgokat. De mégsem teljesen olyan. Krisztus jelenléte adja különlegességét, erejét és megmaradását is. Nagyon szépen kapcsolódik ehhez a képhez a Heidelbergi káté vonatkozó kérdése:

„54. Mit hiszel az egyetemes keresztyén Anyaszentegyházról?

Hiszem, hogy Isten Fia a világ kezdetétől a világ végezetéig az egész emberi nemzetségből Szentlelke és igéje által az igaz hitben megegyező, örök életre kiválasztott gyülekezetet gyűjt magának, ezt oltalmazza és megtartja. Hiszem, hogy ennek a gyülekezetnek én is élő tagja vagyok, és örökké az is maradok.”

Ez a hely lehet otthonos, de nem az otthonunk: az a menny. Az otthonunk Isten jelenléte itt a földön: annyiban az otthonunk az Isten népe, a gyülekezet közössége, amennyiben Isten jelenléte ott van. Áldott akkor lesz, ha Jézus ott van – ha az evangéliumot hirdetik!

Három kérdést hadd tegyek most fel nektek:

- 2.1. Milyennek látod a hajót? A közeget, a keretet, ami körülvesz? A gyülekezetben, az Isten népében? Hogy látod ezt a keretet, milyennek tartod kognitív értelemben? És hogy érzed benne magadat? Ez utóbbi hullámozhat, ahogy a hajó a háborgó tengeren.
- 2.2. Milyennek látod magadat a hajó részeként? Hol vagy ebben? Mennyire tartod, mennyire érzed teljes jogú tagjának magadat? Rálátsz-e a saját működésedre ebben a hajóban: hogyan kapcsolódsz, miben nehéz másokkal, miben nehéz másoknak veled? Hogyan határozza meg az Isten népéről alkotott képedet az, ahogy te benne vagy?
- 2.3. Végül pedig az a kérdés merül fel: mit tehetünk? Mit tehetünk együtt? A történet alapján különösen is ezt: együtt kiálthatunk! „Uram, ments meg minket, elveszünk!” Ez volt a múlt vasárnapi igehirdetés fókuszja is! Kiáltunk együtt börtben és éljük át bűnbánattal az Istenre szorult állapotunkat!

A felolvasott történet különlegessége, hogy a Jézus követéséről szóló rész után van, azaz mintha a követésre hívás után láthatnánk a tanítványság „árát”: a hullámokat, küzdelmeket, harcokat. Ezek nyilvánvalóan nagyobbak, mint amit el tud bírni a hajó, ezért van szükség a megtartó Krisztusra. A hajó az a hely, amin belül együtt vannak a tanítványok és ahol nem tehetik meg, hogy más irányba menjenek, mást akarjanak. Egyetértésre kell jutniuk, együtt kell maradniuk Jézusban bízva és rá hallgatva. Együtt kell hozzá kiáltaniuk.

3. Milyen Jézus, mit tesz?

Végül tekintsünk arra, hogyan van jelen Jézus? Ha az egyház abban más a többi emberi közösségtől, hogy Jézus ott van, akkor ez a rész a döntő fontosságú a számunkra. Jézus elsőre olyan ebben a történetben, mintha kicsit kiesett volna a szerepéből. Sokan érezhetik azt az életük során, hogy így van jelen Jézus: elszunyókált, vagy épp másra figyel.

Jézus alszik – vár. És azt is látjuk, hogy miközben ember is, Ő nem fél. Persze – mondhatod – én se félnék a viharban, ha tudnék vízen járni. De nem ezért van ez csak így.

Azt látjuk, hogy Jézus először is ott van. S amikor felkel, akkor uralkodik, irányít. Csodát tesz.

Párbeszédben van a tanítványokkal: „Uram, ments meg minket, elveszünk! De ő így szólt hozzájuk: Mit féltek, ti kicsinyhitűek?”

Nem a tanítványokat némítja el, hanem a vihart.

Jézus az, aki állásfoglalás elé állítja a tanítványokat arról, kicsoda is Ő? „Hát ti kinek mondotok engem?” – ez a vele való kapcsolat legfontosabb kérdése. Ezt mondják róla:

„Ki ez, hogy a szelek is, a tenger is engedelmeskednek neki?”

A tanítványoknak talán azért is kellett átélnie ezt a szörnyű megpróbáltatást, hogy bizonyosság lehessen a számunkra is, most is: Jézusnak hatalma van. Ma is meg tudja mutatni: nekünk és közöttünk. Ne rettenjünk meg semmilyen viharban. Vagy ha félünk is, féljünk együtt. S kiáltunk együtt: ments meg, Uram! Annyiszor megmutatta már a szabadítását nekünk! Hisszük, hogy meg fogja mutatni most is. Krisztust követjük. Benne bízunk. Ő a mi békességünk!